

Synopsis *Oorlogssporen Vliegveld Valkenburg* (werktitel), aug. 2022

Vliegveld Valkenburg

Ruim drie miljoen mensen zagen op voormalig vliegveld Valkenburg bij Katwijk het aangrijpende oorlogsverhaal van *Soldaat van Oranje, De Musical*. Maar hoeveel mensen kennen de oorlogsverhalen van het vliegveld zélf?

Het vliegveld is één van de plekken waar voor Nederland de Tweede Wereldoorlog begon, op 10 mei 1940. Het is de enige plek in Nederland waar een compleet vliegveld werd opgenomen in de Atlantikwall, de Duitse kustverdediging.

Oorlogssporen

Op en rond het voormalige vliegveld zijn volop resten uit de oorlogsjaren te vinden, zoals oorlogsschade van de strijd in de meidagen en een bos vol overwoekerde bunkers. Sporen en plekken die een eigen, uniek verhaal vertellen over de oorlog.

Dit verhaal wordt verteld in de documentaire *Oorlogssporen Vliegveld Valkenburg*. Het is niet alleen het verhaal over de uitbouw van het vliegveld tijdens de bezetting, maar ook dat van burgers in de frontlinie en van levensgevaarlijke spionagewerkzaamheden.

De documentaire (ca. 50 min) doet verslag van de zoektocht naar deze sporen en de verhalen erachter, om de betekenis ervan te duiden en vast te leggen. De opnames zijn voorzien in voorjaar 2023.

De oorlogssporen op en rond vliegveld Valkenburg zijn niet eerder in beeld gebracht. Aanleiding die sporen nu vast te leggen zijn (de voorbereidingen voor) de grootschalige woningbouwplannen voor de nieuwe woonwijk Valkenhorst. Hierdoor zal het militaire landschap van het voormalige vliegveld onherkenbaar veranderen en zullen gebouwen verdwijnen of een nieuwe functie krijgen.

Opzet

Archeoloog en freelance journalist Ruurd Kok gaat op en rond het voormalige vliegveld op zoek naar sporen uit de Tweede Wereldoorlog en de menselijke verhalen daarachter.

Bij de verhalen achter de sporen en objecten staat het menselijke perspectief centraal. Gezien de tijd die verstreken is sinds de oorlog, is het haast onmogelijk om nog ooggetuigen te spreken. Daarom komt de generatie aan het woord die kort na de oorlog is opgegroeid met de oorlogsverhalen van hun ouders en familie.

Daarnaast worden experts uitgenodigd om een toelichting te geven op de functie van de verschillende gebouwen en de betekenis van dit oorlogserfgoed. Voor historische informatie en beeldmateriaal wordt samengewerkt met de Stichting Historie Vliegveld Valkenburg en met de Vereniging Oud Valkenburg. Voor betreding van de verschillende locaties is reeds toestemming verkregen van de betreffende terreineigenaren en beheerders/gebruikers.

Motivatie

Hoe vertel je over de oorlog, bijna tachtig jaar na de bevrijding? Authentieke sporen uit de oorlogsjaren maken de oorlogsgeschiedenis zichtbaar in onze eigen omgeving. Dergelijke plekken zorgen voor een direct contact met dat verleden, zeker als daar persoonlijke verhalen aan worden gekoppeld. De sporen maken het oorlogsverleden tastbaar; het zijn stille getuigen van (bijzondere) gebeurtenissen en omstandigheden uit ons nabije verleden, dat vaak toch al ver weg voelt.

Over het vliegveld en de Tweede Wereldoorlog zijn verschillende publicaties verschenen, zoals *Herleefd Verleden* van J. Portengen uit 1995 en *Valkenburg mei 1940* van D. en P. Harff uit 2012. Op verschillende websites is informatie te vinden over de bunkers en andere sporen van de Atlantikwall. Ook is in najaar 2020 de *Herinneringsroute vliegveld Valkenburger* onthuld, een fietsroute met informatiepanelen rond het vliegveld.

Niet eerder zijn echter de verschillende oorlogsresten op en rond het vliegveld in beeld gebracht. De documentaire toont de kijker niet alleen de verhalen achter deze sporen, maar laat ook zien wat de betekenis is van dit oorlogserfgoed. *Oorlogssporen Vliegveld Valkenburg* biedt daarmee een nieuw verhaal met een nieuw perspectief.

Kleef, Koop en Kok

Kleef & Koop is het bedrijf van journalist Reanne van Kleef en cameravrouw Tess van Kooperen. Ruurd Kok is archeoloog en journalist. Bij de producties is Van Kleef verantwoordelijk voor productie en regie, doet Van Kooperen het camerawerk en de montage en Kok de research en presentatie.

Kleef & Koop maakten samen met Kok in mei 2020 de documentaire *Bang voor mooi weer* ter gelegenheid van de presentatie van het gelijknamige boek dat Kok schreef over oorlogssporen in Leiden en omgeving. In 2021 maakten ze de vijfdelige documentaireserie *Het Verdwenen Vliegveld* over Marinevliegveld Valkenburg tijdens de Koude Oorlog. De reeks is uitgezonden bij Omroep West en was daar een van de best bekeken series van 2021. De serie was ook te zien bij de lokale omroepen Sleutelstad en RTV Katwijk en is in de zomer van 2022 uitgezonden door Omroep Max (Noord-Zuid-Oost-West).

Voor deze productie wordt voor de droneopnamen samengewerkt met JP Witteman (Buro JP), fotograaf en gecertificeerd dronepiloot en voor muziek- en geluidsontwerp met geluidsontwerper en componist Arie Visser (Studio AVM).